

OBSAH

Předmluva	23
Úvodní slovo ke druhému vydání	25
Poděkování	29
Poznámka k překladu čínské medicíny	31
Fotografická příloha	39

1. KAPITOLA

BOLESTI HLAVY 47

PŘÍČINNÉ FAKTORY	48
Konstituční prázdnota	48
Emocionální stres	49
Přeprocování	50
Přílišná sexuální aktivita	50
Nepravidelná strava	51
Poranění	51
Porod	52
Vnější patogenní činitele	52

DRÁHY 52

PATOLOGIE	56
Plnost jangu	56
Prázdnota jangu	57
Plnost jin	57
Prázdnota jin	57

DIAGNOSTIKA 57

Diagnostika podle drah	58
Diagnostika podle typu bolesti	61
Diagnostika podle zmírňování a zhoršování potíží	62

STRATEGIE LÉČBY A PRINCIPY VÝBĚRU BODŮ 63

Léčba kořene nebo vrcholku	63
Výběr bodů	64

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 65

Větrný chlad	65
Větrná horkost	67
Větrná vlhkost	68
Stoupající <i>jaterní</i> jang	69
<i>Oheň jater</i>	77
Vítr <i>jater</i>	79
Stagnace <i>jaterní</i> čchi	80
Stagnace <i>chladu</i> v dráze <i>jater</i>	81
Vlhkost	83
Kalný <i>hlen</i>	85

Kalný větrný <i>hlen</i>	87
Stoupající <i>jaterní</i> jang s <i>hlenem</i> v hlavě	87
Akumulace <i>potravy</i>	88
Stáza <i>krve</i>	89
Horkost <i>žaludku</i>	91
Prázdnota <i>čchi</i>	92
Prázdnota <i>krve</i>	93
Prázdnota <i>ledvin</i>	94

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 97

KLINICKÉ STUDIE 100

Akupunktura	100
Léčivé směsi	103

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 104

ZÁPADNÍ DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA BOLESTÍ HLAVY 104

Intrakraniální příčiny	104
Kraniální příčiny	107
Extrakraniální příčiny	107

PROGNÓZA A PREVENCE 108

2. KAPITOLA

MOTÁNÍ HLAVY 111

PŘÍČINNÉ FAKTORY	112
Přeprocování a přílišná sexuální aktivita	112
Nepravidelná strava	112

PATOLOGIE 112

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 113

Stoupající <i>jaterní</i> jang, <i>oheň jater</i> nebo <i>vítr jater</i>	113
Kalný <i>hlen</i> v hlavě	115
Stoupající <i>jaterní</i> jang s <i>hlenem</i> v hlavě	116
Prázdnota <i>čchi</i> a <i>krve</i>	116
Nedostatečnost <i>esence ledvin</i>	117

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 118

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 120

Ucho	120
Osmý mozkový nerv	120
Mozkový kmen	120

3. KAPITOLA**DUŠNOST (CHUAN) 121****PŘÍČINNÉ FAKTORY 122**

- Vnější patogenní činitele 122
- Nepravidelná strava 123
- Emocionální problémy 123
- Přepřepcování, chronické onemocnění 123

PATOLOGIE 123**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 125**

- Větrný chlad* napadající plíce 125
- Větrný chlad* na povrchu, hleny v nitru 126
- Chlad* na povrchu, horkost v nitru 127
- Hlenová horkost* v plicích 128
- Kalný hlen* v plicích 129
- Zablokování plicní čchi 129
- Oheň jater* napadající plíce 130
- Prázdnota plicní čchi 131
- Prázdnota plicní jin 132
- Prázdnota plic a ledvin 132
- Prázdnota plicní a ledvinové jin 135
- Prázdnota plicního a ledvinového jangu, rozlévající se tekutiny v srdci a plicích 137
- Prázdnota jangu plic, srdce a ledvin, rozlévající se tekutiny v srdci 137

PROGNÓZA A PREVENCE 139

- Strava 139
- Životospráva 139
- Preventivní léčba 139

ZÁPADNÍ DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA 140

- Plicní příčiny 140
- Srdeční příčiny 141
- Všeobecné příčiny 141

4. KAPITOLA**SÍPÁNÍ (XIAO) 143****PŘÍČINNÉ FAKTORY 144**

- Vnější patogenní činitele 144
- Nepravidelná strava 144
- Slabá tělesná kondice 144

PATOLOGIE 144**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 145**

- Chladný hlen* 145
- Hlenová horkost* 146
- Prázdnota plic 147
- Prázdnota sleziny 148
- Prázdnota ledvin 150

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 151**PROGNÓZA A PREVENCE 152****ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 153**

- Akutní bronchitida 153
- Chronická bronchitida 153
- Astma 153

5. KAPITOLA**ALERGICKÉ ASTMA (ATOPICKÝ EKZÉM) 155****ALERGICKÉ ASTMA V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 157**

- Patologie 157
- Příčinné faktory 160
- Klinické charakteristiky 164
- Diferenciální diagnostika 165

**SPOJITOSTI A ROZDÍLY MEZI ALERGICKÝM
ASTMATEM S ČASNÝM NÁSTUPEM
A SYMPTOMY XIAO-CHUAN 166**

- Příčinné faktory 166
- Patologie 167
- Identifikace syndromů a léčba 170
- Nealergické astma s pozdním nástupem 171

NOVÁ TEORIE ASTMATU 171

- Příčinné faktory a patologie 171
- Identifikace syndromů a léčba 179

JÁTRA A ASTMA 185

- Stagnující jaterní čchi napadající plíce 186
- Oheň jater* napadající plíce 186
- Prázdnota jaterní jin 187

ATOPICKÝ EKZÉM 188

- Akutní ekzém 190
- Chronický ekzém 192
- Zevní léčba 193

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 193**KLINICKÉ STUDIE 201**

- Akupunktura 201
- Léčivé směsi 202

KAZUISTIKY 204**STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 211****PROGNÓZA A PREVENCE 211****ZÁPADNÍ LÉKOVÁ TERAPIE 212**

- Protialergické léky (stabilizátory žírných buněk) 212
- Bronchodilatátory 213
- Kortikosteroidy 213
- Antagonisté leukotrienů 213

6. KAPITOLA**ALERGICKÁ RÝMA 217****ALERGICKÁ RÝMA V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 217**

- Příčinné faktory 218
- Patologie 218

ČÍNSKÁ TEORIE SYMPTOMU BIYUAN 219

- Příčinné faktory 219
- Patologie 220

**ROZDÍLY MEZI ALERGICKOU RÝMOU
A SYMPTOMEM BIYUAN 221**

- Rozdíly mezi alergickou rýmou a symptomem *biyuan* 221
- Čínská teorie symptomu *biqiu* („plného nosu“) 221

NOVÁ TEORIE ALERGICKÉ RÝMY 222
Příčinné faktory 222
Patologie 222

LÉČBA ALERGICKÉ RÝMY 224
Sezónní alergická rýma 224
Celoroční alergická rýma 227

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 230

KLINICKÉ STUDIE 231
Akupunktura 231
Akupunktura a léčivé směsi 233
Léčivé směsi 234

KAZUISTIKY 236

7. KAPITOLA

ZÁNĚT VEDLEJŠÍCH NOSNÍCH DUTIN
(NOSNÍ POLYPY) 239

ZÁNĚT VEDLEJŠÍCH NOSNÍCH DUTIN 240

PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 240
Opakovaná napadení větrem 240
Strava 241

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 241

Větrná horkost 243
Horkost plic 244
Oheň jater a žlučníku 244
Vlhká horkost žaludku a sleziny 245
Stagnace čchi a krve 246
Prázdnota plicní a slezinové čchi 246
Prázdnota jaterní a ledvinové jin 247

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 248

KLINICKÉ STUDIE 248
Akupunktura 248

PROGNÓZA 249

NOSNÍ POLYPY 250

LÉČBA POMOCÍ ČÍNSKÉ MEDICÍNY 250

Horkost plic se stagnací 250
Hlenová vlhkost se stázou 251
Prázdnota plicní a slezinové čchi
s hlenovou vlhkostí 251

8. KAPITOLA

KAŠEL 253

PŘÍČINNÉ FAKTORY 254

Vnější patogenní činitele 254
Emocionální stres 255
Strava 255
Chronické onemocnění 255

PATOLOGIE 255

AKUPUNKTURA PŘI KAŠLI 258

DIAGNOSTIKA 258

Zvuk 258

Denní doba 259
Vykašlávání hleny 259

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 259

AKUTNÍ STAVY 260
AKUTNÍ VNĚJŠÍ SYNDROMY 261
Napadení větrným chladem 261
Napadení větrnou horkostí 262
Napadení větrnou suchostí 263
AKUTNÍ VNITŘNÍ SYNDROMY 264
Horkost plic 264
Hlenová horkost v plicích 265
CHRONICKÉ STAVY 266
CHRONICKÉ PLNÉ SYNDROMY 267
Hlenová vlhkost v plicích 267
Hlenová horkost v plicích 268
Hleny v plicích 269
Oheň jater napadající plíce 270
CHRONICKÉ PRAZDNÉ SYNDROMY 271
Prázdnota plicní čchi 271
Prázdnota plicní jin 271
Suchost plic 272

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 273

KLINICKÉ STUDIE 276
Léčivé směsi 276

PROGNÓZA 278

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 278

Tracheitida (zánět průdušnice) 278
Akutní bronchitida (zánět průdušek) 278
Chronická bronchitida (zánět průdušek) 278
Černý kašel 278
Pleuritida (zánět pohrudnice) 278
Pneumonie (zápal plic) 278
Karcinom průdušek 279
Tuberkulóza plic 279
Bronchiektázie (rozšíření průdušek) 279
Onemocnění srdce 279

9. KAPITOLA

PSYCHIKA V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 281

POVAHA MYSLI (SHEN) V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 281

PĚT STRÁNEK DUŠEVNÍHO
A SPIRITUÁLNÍHO ŽIVOTA 285

Éterická duše (hun) 286
Tělesná duše (po) 301
Intelekt (yi) 309
Vůle (zhi) 310

10. KAPITOLA

EMOCE 313

EMOCE 318
Hněv 318
Radost 321
Obavy 322
Zádumčivost 324
Smutek a žal 325
Strach 327
Šok 328

Láska 329
 Žádostivost 329
 Pocit viny 330
 Stud 332

PATOLOGIE ČCHI A MINISTERSKÉHO OHNĚ U EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ 334

Účinek emocí na tělesnou čchi 334
 Patologie *ministerského ohně*
 u emocionálních problémů 338

11. KAPITOLA PŮVOD DUŠEVNĚ-EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ 347

VROZENÉ PŘEDPOKLADY 348

Dřevěný typ 348
 Ohnivý typ 348
 Zemský typ 350
 Kovový typ 350
 Vodní typ 351

STRAVA 352

Nadměrná konzumace potravin s horkou energií 352
 Nadměrná konzumace potravin vytvářejících *vlhkost* 353
 Nadměrná konzumace potravin s chladnou energií 353
 Nepravidelné jídelní návyky 353
 Nedostatečný příjem potravy 353

PŘEPRACOVÁNÍ 353

PŘÍLIŠNÁ SEXUÁLNÍ AKTIVITA 353

DROGY 353

PREVENCE DUŠEVNĚ-EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ 355

12. KAPITOLA DIAGNOSTIKA DUŠEVNĚ-EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ 357

PLEŤ 357

OČI 359

PULZ 360

Pulz a emoce 360
 Srdeční pulz 360
 Obecné kvality pulzu a emoce 362

JAZYK 362

Červená špička 362
 Srdeční rýha 363
 Strany jazyka 364
 Tvar těla jazyka 365
 Kombinovaná *žaludeční a srdeční rýha* 365

13. KAPITOLA

DEPRESE 367

DEFINICE A POHLED ZÁPADNÍ MEDICÍNY 368

Velká depresivní porucha 369

PATOLOGIE DEPRESE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 369

Yu jako stagnace 369

Yu jako duševní sklíčenost 370
 Deprese a vztah mezi myslí (*shen*)
 a éterickou duší (*hun*) 370
Vůle (zhi) ledvin a deprese 371
 Rozlišení mezi depresí při syndromu *yu*
 a při syndromu *dian* 371
 Liliový syndrom (*baihebing*) 372
 Nervozita (*zangzao*) 372
 Syndrom švestkové pecky (*meiheqi*) 373

PŘÍČINNÉ FAKTORY 373

Emocionální stres 373
 Vrozené znaky 375
 Nepravidelná strava 375
 Přeprocování 375

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 375

Stagnace *jaterní čchi* 375
 Stagnace *srdeční a plicní čchi* 379
 Stagnující *jaterní čchi* měnící se v *horkost* 380
Hlenová horkost zneklidňující mysl 381
 Stáza *krve* zahrazující mysl 382
 Stagnace čchi s *hlenem* 383
Horká bránice 385
 Obavy zraňující mysl 386
 Prázdnota *srdce a sleziny* 387
 Prázdnota *srdečního jangu* 388
 Prázdnota *ledvinové a srdeční jin*,
 vyšlehující prázdna *horkost* 389
 Prázdnota *ledvinového jangu* 390

AKUPUNKTURNÍ BODY NA DEPRESI 391

LÉČIVÉ SMĚSI NA DEPRESI 397

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 399

KLINICKÉ STUDIE 402

Akupunktura 402
 Léčivé směsi 407

KAZUISTIKY 408

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 414

POZNÁMKY 415

14. KAPITOLA

ÚZKOST 417

ÚZKOST V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 417

ÚZKOST V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 419

Čínské nemoci odpovídající úzkosti 419
 Protichůdný tok čchi v ústřední dráze (*chongmai*) 419
 Bušení srdce v čínské diagnostice 421
 Rozdíl mezi neklidnou myslí
 a zahrazenou myslí při úzkosti 422

PŘÍČINNÉ FAKTORY 422

Emocionální stres 422
 Vrozené předpoklady 423
 Nepravidelná strava 423
 Ztráta krve 423
 Přeprocování 423

PATOLOGIE A PRINCIPY LÉČBY 423	
Srdce	424
Plice	424
Ledviny	425
Slezina	426
Játra	426
<hr/>	
AKUPUNKURNÍ LÉČBA ÚZKOSTI 427	
Vzdálené body podle drah	427
Body na hlavě	427
<hr/>	
IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 429	
Prázdnota srdce a žlučníku	429
Prázdnota krve srdce	429
Prázdnota ledvinové a srdeční jin s prázdnotou horkostí	430
Prázdnota srdečního jangu	431
Prázdnota plicní a srdeční čchi	431
Stagnace plicní a srdeční čchi	432
Prázdnota plicní a srdeční jin	432
Stáza krve srdce	433
Hlenová horkost zneklidňující srdce	433
<hr/>	
MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 434	
<hr/>	
KAZUISTIKY 435	
<hr/>	
15. KAPITOLA	
NESPAVOST (OSPALOST, ZHORŠENÁ PAMĚŤ) 439	
<hr/>	
PŘÍČINNÉ FAKTORY 441	
Obavy	441
Hněv	442
Přepracování	442
„Bázlivý žlučník“	442
Nepravidelná strava	442
Porod	442
Zbytková horkost	442
Přílišná sexuální aktivita	442
<hr/>	
PATOLOGIE 443	
<hr/>	
DIAGNOSTIKA 444	
Spánek	444
Sny	444
Polohy ve spánku	445
Chrápání	445
<hr/>	
IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 446	
Vyšlehující oheň jater	446
Vyšlehující oheň srdce	447
Hlenová horkost zneklidňující mysl	448
Stagnace srdeční čchi	449
Stáza krve srdce	450
Zbytková horkost v bránici	451
Akumulace potravy	452
Prázdnota krve srdce a krve sleziny	453
Prázdnota srdeční jin	454
Srdce a ledviny v nerovnováze	455
Prázdnota srdce a žlučníku	456
Prázdnota jaterní jin	456
<hr/>	
MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 458	
<hr/>	
KLINICKÉ STUDIE 461	
Akupunktura	461
Léčivé směsi	463
<hr/>	
STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 464	
<hr/>	
1. DODATEK KE KAPITOLE CHOROBNÁ SPAVOST 464	
<hr/>	
IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 465	
Vlhkost zahrazující mozek	465
Hlen zamlžující mozek	465
Prázdnota sleziny	466
Prázdnota ledvinového jangu (nedostatečnost moře dřene)	467
<hr/>	
2. DODATEK KE KAPITOLE ZHORŠENÁ PAMĚŤ 467	
<hr/>	
PŘÍČINNÉ FAKTORY 468	
Obavy a zádumčivost	468
Přepracování a přílišná sexuální aktivita	468
Porod	468
Smutek	468
„Rekreační“ drogy	468
<hr/>	
IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 468	
Prázdnota sleziny	468
Nedostatečnost esence ledvin	469
Prázdnota srdce	470
<hr/>	
16. KAPITOLA	
SYNDROMY U DUŠEVNĚ-EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ A JEJICH LÉČBA POMOCÍ LÉČIVÝCH SMĚSÍ A AKUPUNKTURY 473	
<hr/>	
ÚČINKY DUŠEVNĚ-EMOCIONÁLNÍCH PROBLÉMŮ NA ČCHI, KREV, JIN A VZNIK PATOGENNÍCH ČINITELŮ 474	
Účinky na čchi	474
Účinky na krev	475
Účinky na jin	476
Patogenní činitele při duševně-emocionálních problémech	477
<hr/>	
ZAHRAZENÁ, NEKLIDNÁ, OSLABENÁ MYSL 479	
Zahrazená mysl	479
Neklidná mysl	480
Oslabená mysl	480
Metody léčby léčivými směsmi v případě zahrazené, neklidné nebo oslabené mysli	481
Principy léčby	481
<hr/>	
ZAHRAZENÁ MYSL 481	
Stagnace čchi	483
Stáza krve	487
Hlen zamlžující mysl	489
<hr/>	
NEKLIDNÁ MYSL 493	
Prázdnota krve	493
Prázdnota jin	494
Prázdnota jin s prázdnotou horkostí	498
Prázdnota jaterní jin s prázdnotou horkostí	500
Stagnace čchi	502
Stáza krve	502

Oheň 502
Ohnivý hlen 506

OSLABENÁ MYSL 508
Prázdnota čchi a krve 508
Prázdnota jangu 512
Prázdnota krve 514
Prázdnota jin 514

POZNÁMKA 520

17. KAPITOLA UŠNÍ ŠELESTY 523

PŘÍČINNÉ FAKTORY 523
Emocionální vypětí 523
Přepracování 524
Vysoký věk 524
Strava 524
Přílišná sexuální aktivita 524
Hlučné prostředí 524

PATOLOGIE 524

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 526

STAVY PLNOSTI 526
Vzestup *jaterního* jangu 526
Vzestup *ohně jater* a žlučníku 527
Vítr *jater* 528
Ohnivý hlen šlehající vzhůru 529

STAVY PRÁZDNOTY 531
Nedostatečnost esence ledvin 531
Prázdnota čchi v *horním zářiči* 532
Prázdnota krve *srdce* 533

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 534

PROGNÓZA 534

18. KAPITOLA STRUMA (HYPOTYREÓZA, HYPERTYREÓZA) 535

PŘÍČINNÉ FAKTORY 537
Emocionální stres 537
Strava 537
Prostředí 537
Vrozené předpoklady 537

PATOLOGIE 538

DIAGNOSTIKA 539

OBECNÉ INDIKACE LÉČBY 539
Akupunktura 539
Léčivé směsi na útvary 541

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 541
Stagnace čchi a hlen
(nazývané také *čchiová struma*) 542
Stagnace *jaterní* čchi,
prázdnota *slezinové* čchi a hlen 543
Hlen a stáza krve 543
Vyšlehující *oheň jater* s *hlenovou horkostí* 544
Prázdnota *srdeční* a *jaterní* jin s *hlenem* 545

PROGNÓZA A PREVENCE 547

STRUMA V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 547

HYPOTYREÓZA 549

PATOLOGIE 549

KLINICKÉ PROJEVY 550

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 550
Prázdnota *slezinového* a *ledvinového* jangu 551
Prázdnota čchi a krve 552
Prázdnota *jaterní* a *ledvinové* jin 553

HYPERTYREÓZA 554

PATOLOGIE 554

KLINICKÉ PROJEVY 554

HYPERTYREÓZA V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ:
PŘEHLED ČÍNSKÉ LITERATURY 555

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 560

Stagnace *jaterní* čchi 560
Horkost v *játrech, srdci* a *žaludku* 561
Prázdnota *jaterní* a *ledvinové* jin
s prázdnotou *horkostí* 562
Hlenová horkost v *játrech* 563

KAZUISTIKY 563

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 565

19. KAPITOLA VYSOKÝ KREVNÍ TLAK 567

HYPERTENZE (VYSOKÝ KREVNÍ TLAK)
V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 568

Příčiny hypertenze 569
Patologie esenciální hypertenze 570
Komplikace 570
Hodnocení 570
Léčba 571

VYSOKÝ KREVNÍ TLAK V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 573

Patologie vysokého krevního tlaku
v čínské medicíně 573
Příčinné faktory vysokého krevního tlaku
v čínské medicíně 578
Úvahy o vysokém krevním tlaku v čínské medicíně 578
Účinky léků na vysoký krevní tlak na pulz 582

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 583

Vzestup *jaterního* jangu 583
Vítr *jater* 585
Oheň *jater* 586
Stagnace *jaterní* čchi, krev proudící
protichůdně směrem vzhůru 587
Játra napadající *slezinu* 588
Hlen zahrazující vývody a krevní cévy 589
Stáza krve ve spojnicích (dráhách *luo*) 590
Prázdnota *jaterní* a *ledvinové* jin 591
Prázdnota čchi a jin 592
Prázdnota *slezinového* a *ledvinového* jangu 593

Nerovnováha ústřední dráhy a dráhy početí
(*chongmai a renmai*) 594

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 594

KAZUISTIKY 595

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 598

KLINICKÉ STUDIE 599

Akupunktura 599

Léčivé směsi 600

20. KAPITOLA

ÚNAVA 605

PŘÍČINNÉ FAKTORY 607

Vrozená slabost 607

Přepřacování 608

Přílišná tělesná námaha 608

Strava 609

Závažné onemocnění 609

Přílišná sexuální aktivita 609

Porod 609

„Rekreační“ drogy 610

PATOLOGIE 610

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 612

STAVY PRÁZDNOTY 612

PRÁZDNOTA ČCHI 612

Prázdnota *plicní čchi* 612

Prázdnota *slezinové čchi* 613

Prázdnota *srdeční čchi* 615

PRÁZDNOTA JANGU 615

Prázdnota *srdečního jangu* 615

Prázdnota *slezinového jangu* 616

Prázdnota *ledvinového jangu* 617

PRÁZDNOTA KRVE 619

Prázdnota *krve srdce* 619

Prázdnota *krve jater* 620

Prázdnota *krve sleziny* 621

PRÁZDNOTA JIN 622

Prázdnota *plicní jin* 622

Prázdnota *srdeční jin* 623

Prázdnota *žaludeční a slezinové jin* 624

Prázdnota *jaterní jin* 625

Prázdnota *ledvinové jin* 626

STAVY PLNOSTI 628

Stagnace *jaterní čchi* 628

Stáza *krve jater* 633

Vzestup *jaterního jangu* 633

Vyšlehující *oheň jater* 634

Vítr jater 635

Hlen 636

Vlhkost 638

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 641

ZÁPADNÍ DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA 642

Chronická nefritida (zánět ledvin) 642

Žlázová horečka (mononukleóza) 642

Chronický únavový syndrom 642

Nádorová onemocnění 642

Addisonova choroba 642

Hypotyreóza 642

Diabetes mellitus 642

21. KAPITOLA

SYNDROM BLOKÁDY HRUDI 645

PŘÍČINNÉ FAKTORY 646

Vnější patogenní činitele 646

Strava 647

Emocionální problémy 647

Vysoký věk 647

PATOLOGIE 647

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA 650

Visící hleny v hrudníku či podžebrí (*xuanyin*) 650

Bolest v nadbřišku 650

Skutečná bolest srdce 650

STRATEGIE LÉČBY 650

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 651

STAVY PLNOSTI 651

Stagnace *čchi* v hrudníku 651

Stáza *krve srdce* 652

Kalný *hlen* stagnující v hrudníku 654

Stagnace *chlada* v hrudníku 658

Oheň jater zneklidňující *srdce* v hrudníku 660

STAVY PRÁZDNOTY 661

Prázdnota *slezinového a srdečního jangu* 661

Prázdnota *čchi* a *jin* 662

Prázdnota *srdeční* a *ledvinové jin* 663

PROGNÓZA A PREVENCE 665

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 665

KLINICKÉ STUDIE 677

Akupunktura 677

Léčivé směsi 677

ZÁPADNÍ DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA 682

Pleuritida 682

Plicní embolie 682

Karcinom průdušek 683

Ischemická choroba srdeční 683

Angina pectoris 683

Infarkt myokardu 683

Brániční kýla 683

Karcinom jícnu 684

22. KAPITOLA

BOLEST V NADBŘÍŠKU 685

PŘÍČINNÉ FAKTORY 686

Vnější patogenní činitele 686

Strava 686

Emocionální problémy 689

Přílišná námaha 689

Přepřacování 689

Konstituční slabost 690

Nevhodná léčba 690

PATOLOGIE 690

DIAGNOSTIKA 691

Povaha bolesti 691

Čas výskytu bolesti 691

Zmírňování nebo zhoršování bolesti 691

Žízeň 692

Pachuť v ústech 692

Řihání 692

Návrat kyselé nestrávené potravy do hltanu a úst 692

Nevolnost a zvracení 692

Rozpínání, tíseň, pocit hroudy a plnost 692

Vyšetření nadbříšku pohmatem 693

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 693

STAVY PLNOSTI 693

Chlad napadající žaludek 693

Akumulace potravy 695

Jaterní čchi napadající žaludek 697

Horkost žaludku 700

Oheň žaludku 701

Ohnivý hlen v žaludku 702

Vlhkost v žaludku a slezině 703

Vlhká horkost v žaludku a slezině 704

Horkost žaludku a jater 705

Stáza krve v žaludku 706

Hleny v žaludku 709

STAVY PRÁZDNOTY 710

Prázdnota a chlad žaludku a sleziny 710

Prázdnota žaludeční jin 711

PROGNÓZA A PREVENCE 713

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 714

KLINICKÉ STUDIE 717

Akupunktura 717

Léčivé směsi 718

ZÁPADNÍ DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA 721

Jícen 721

Žaludek 721

Dvanáctník 722

Slinivka břišní 722

Tlusté střevo 722

Žlučník 722

23. KAPITOLA

NEVOLNOST A ZVRACENÍ 723

PŘÍČINNÉ FAKTORY 724

Vnější patogenní činitele 724

Nepravidelná strava 724

Emocionální stres 724

Přepracování 725

PATOLOGIE 725

DIAGNOSTIKA 726

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 727

Napadení žaludku vnějším chladem 728

Jaterní čchi napadající žaludek 728

Chlad v žaludku 729

Chladná vlhkost v žaludku 729

Horkost žaludku 730

Hlen zahrazující žaludek 730

Horkost v játrech a žlučníku 731

Oheň žaludku a jater 731

Akumulace potravy 732

Stagnace srdeční čchi 733

Prázdnota žaludeční čchi 733

Prázdnota a chlad žaludku 734

Prázdnota žaludeční jin 734

KLINICKÉ STUDIE 735

Akupunktura 735

Léčivé směsi 736

24. KAPITOLA

ŽALUDEČNÍ REFLUX 737

ŽALUDEČNÍ REFLUX V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 738

ŽALUDEČNÍ REFLUX V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 739

Caoza: zkažený žaludek 739

Fanwei: návrat nestrávené potravy 739

Yege: ztížené polykání 739

Eni: škytavka 739

Tunsuan: návrat kyselé nestrávené
potravy do hltanu a úst 739

Tusuan: zvracení kyselého žaludečního obsahu 739

PŘÍČINNÉ FAKTORY ŽALUDEČNÍHO REFLUXU 740

Emocionální stres 740

Nepravidelná strava 740

Přepracování 740

PATOLOGIE ŽALUDEČNÍHO REFLUXU 741

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 743

Stagnace čchi s hlenem 743

Horkost žaludku a jater 743

Stáza krve 744

Prázdnota žaludeční jin s prázdnotou horkostí 744

Prázdnota žaludečního a slezinového jangu 745

Prázdnota ledvinového jangu 746

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 747

25. KAPITOLA

VŘÍDKY V ÚSTECH 749

VŘÍDKY V ÚSTECH V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 750

Patologie 750

Diagnostika 750

Jinový oheň 751

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 755

Horkost v srdci a slezině 755

Horkost žaludku 756

Jedovatá horkost 757

Prázdnota žaludeční jin s prázdnotou horkostí 757

Prázdnota srdeční a ledvinové jin

s prázdnotou horkostí 758

Prázdnota žaludku a sleziny s jinovým ohněm 758

Prázdnota a chlad žaludku 760

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 760

26. KAPITOLA

BOLEST V PODŽEBŘÍ (ŽLUČNÍKOVÉ KAMENY) 763

- BOLEST V PODŽEBŘÍ 764
 PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 764
 Emocionální vypětí 764
 Vnější vlhkost 764
 Strava 764
 Přepřarování a přílišná sexuální aktivita 764
 IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 764

- STAVY PLNOSTI 765
 Stagnace jaterní čchi 765
 Stáza krve jater 765
 Vlhká horkost v játrech a žlučнику 766

- STAVY PRAZDNOTY 767
 Prázdnota krve jater 767
 Prázdnota jaterní jin 768

- ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 768
 Bolest v pravém podžebří 768
 Bolest v levém podžebří 769

DODATEK KE KAPITOLE ŽLUČNÍKOVÉ KAMENY 769

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ 769
 Stagnace jaterní čchi 769
 Vlhká horkost v játrech a žlučniku 769

- LÉČBA 770
 Stagnace jaterní čchi 770
 Vlhká horkost v játrech a žlučniku 770

- POZNÁMKY OHLEDNĚ AKUPUNKTURNÍ LÉČBY 771

- MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 771

27. KAPITOLA

BOLEST BŘICHA 775

- PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 776
 Vnější patogenní činitele 776
 Emocionální stres 777
 Nevhodný způsob stravování 777

- DIAGNOSTIKA 777
 Povaha bolesti 778
 Reakce na stlačení 778
 Reakce na jídlo či pití 778
 Reakce na vyprázdnění střev 778
 Reakce na pohyb či odpočinek 778
 Reakce na teplo 778
 Příznaky na jazyku 779
 Příznaky pulzu 779
 Pohmat břicha 779

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 780

- STAVY PLNOSTI 780
 Chlad v tenkém a tlustém střevě 780
 Chladná vlhkost v tenkém a tlustém střevě 781

- Vlhká horkost v tenkém a tlustém střevě 782
 Akumulace potravy 783
 Stagnace čchi 784
 Stagnace čchi s vlhkostí 787
 Stagnace čchi, vlhkost, prázdnota čchi 788
 Stáza krve 789

- STAVY PRAZDNOTY 790
 Prázdnota a pokles slezinové čchi 790
 Prázdnota slezinového jangu s prázdnotným chladem v břiše 791
 Prázdnota slezinové čchi s vlhkostí 792
 Prázdnota slezinového a ledvinového jangu 792

- MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 793

- STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 793

- PROGNÓZA A PREVENCE 794

- ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 795
 Ledviny 795
 Appendix 795
 Tlusté střevo 795
 Tenké střevo 796

28. KAPITOLA

BŘIŠNÍ MASY 797

- PŘÍČINNÉ FAKTORY 798
 Emocionální vypětí 798
 Nepravidelná strava 798
 Vnější patogenní činitele 798

- PATOLOGIE 798

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 799

- MASY ČCHI 802
 Stagnace jaterní čchi 802
 Akumulace potravy a hlen 803

- KREVNÍ MASY 804
 Stagnace čchi a krve 804
 Stáza krve zauzlená v nitru 805
 Prázdnota řádné čchi a stáza krve 807

- MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 808

- PROGNÓZA A PREVENCE 812

- ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 813

29. KAPITOLA

PRŮJEM 815

- PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 815
 Napadení vnějšími patogenními činiteli 815
 Nepravidelná strava 816
 Emocionální stres 816
 Přepřarování, chronické onemocnění 816
 Přepřarování, přílišná sexuální aktivita 816

- DIAGNOSTIKA 817

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 817

STAVY PLNOSTI 818
 Zadržování *chladné vlhkosti* 818
 Zadržování *vlhké horkosti* 819
 Akumulace potravy 822
 Stagnace *jaterní čchi* 822
 Stáza krve v *tenkém a tlustém střevě* 823

STAVY PRÁZDNOTY 823
 Prázdnota *sleziny a žaludku* 823
 Prázdnota *slezinového a ledvinového jangu* 824

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 826

PROGNÓZA 830

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 830

Zánětlivé příčiny chronického průjmu 830
 Nezánnětlivé příčiny chronického průjmu 831

30. KAPITOLA

ZÁCPA 833

PŘÍČINNÉ FAKTORY 834
 Nepravidelná strava 834
 Emocionální stres 834
 Nedostatek tělesného pohybu 834
 Přepřacování a porod 834
 Horečnaté onemocnění 835

PATOLOGIE 835

Žaludek 835
 Tlusté střevo 836
 Slezina 836
 Játra 836
 Ledviny 836
 Plíce 836

DIAGNOSTIKA 837

Tvar stolice 837
 Vlhkost stolice 837
 Bolest 837
 Úsilí při vyměšování stolice 837
 Barva 837

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 838

CHRONICKÁ VNITŘNÍ HORKOST 838

Horkost v žaludku a tlustém střevě 838
 Horkost v játrech 839

AKUTNÍ HORKOST PŘI HOREČNATÉM ONEMOCNĚNÍ 841

Akutní oheň *tlustého střeva a žaludku* 841

ČCHI 842

Stagnace *jaterní čchi* 842

STAVY PRÁZDNOTY 842

Prázdnota čchi 842
 Prázdnota jangu 843
 Prázdnota krve 845
 Prázdnota jin 846

CHLAD 847

Prázdnota *slezinového a ledvinového jangu s chladem* 847

PROGNÓZA A PREVENCE 848

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 848

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 849

Akutní zánět slepého střeva 849
 Střevní neprůchodnost 850

31. KAPITOLA

MOČOVÉ OBTÍŽE (MOČOVÉ KAMENY) 851

PATOLOGIE 853

Vlhkost 853
 Stagnace čchi 853
 Prázdnota čchi 853
 Prázdnota *ledvin* 854

PŘEHLED SYNDROMŮ 855

Horké vykapávání 856
 Kamenné vykapávání 856
 Čchiové vykapávání 856
 Krvavé vykapávání 856
 Mastné vykapávání 856
 Únavové vykapávání 856

PŘÍČINNÉ FAKTORY 858

Vnější *vlhkost* 858
 Strava 858
 Přílišná sexuální aktivita 859
 Vysoký věk a chronické onemocnění 859
 Emocionální stres 859
 Nadměrné zvedání břemen nebo stání 859

DIAGNOSTIKA 859

Četnost močení 859
 Snadnost nebo obtížnost močení 860
 Barva moči 860
 Bolest 860
 Pocity v podbřišku 860
 Jazyk 860
 Pulz 860

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 861

Horké vykapávání 862
 Kamenné vykapávání 867
 Čchiové vykapávání 868
 Krvavé vykapávání 872
 Mastné vykapávání 873
 Únavové vykapávání 874

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 876

PROGNÓZA A PREVENCE 880

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 880

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 881

Cystitida (zánět močového měchýře) 881
 Uretritida 881
 Prostatitida a zbytnění prostaty 881
 Močové kameny 881
 Tuberkulóza ledvin 882

KLINICKÉ STUDIE 882

Akupunktura 882
 Léčivé směsi 883

DODATEK KE KAPITOLE MOČOVÉ KAMENY 884

PŘÍČINNÉ FAKTORY 884

Přílišná sexuální aktivita 884

Strava 884

Nedostatek tělesného pohybu 884

Úbytek tekutin 884

PATOLOGIE 884

Akutní stadium 884

Chronické stadium 884

LÉČBA 885

Akutní stadium 885

Chronické stadium 886

PROGNÓZA 887

Místo výskytu 887

Tvar a velikost 887

Načasování léčby 887

Tělesná kondice 887

32. KAPITOLA**POMOČOVÁNÍ A VŮLÍ NEOVLADATELNÝ ÚNIK MOČI (KREV V MOČI) 889**

PŘÍČINNÉ FAKTORY 890

Vrozená slabost 890

Šok 890

Vysoký věk 890

Přílišná sexuální aktivita 890

Chronický kašel 890

Porod 890

PATOLOGIE 890

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 891

STAVY PRÁZDNOTY 891

Prázdnota plicní čchi 891

Prázdnota slezinové čchi 892

Prázdnota ledvinového jangu 892

Prázdnota ledvinové jin 894

STAVY PLNOSTI 896

Oheň jater prosakující směrem dolů 896

Oheň srdce 897

Vlhká horkost v močovém měchýři 898

PROGNÓZA 898

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 898

DODATEK KE KAPITOLE KREV V MOČI 900**33. KAPITOLA****ZADRŽENÍ MOČI 903**

PATOLOGIE 904

Vlhkost nebo vlhká horkost 904

Horkost plic 904

Nestoupající slezinová čchi 904

Prázdnota ledvinového jangu 904

Prázdnota ledvinové jin 905

Stagnace jaterní čchi 905

Stáza krve 905

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 905

Vlhká horkost v močovém měchýři 905

Horkost plic 906

Stagnace jaterní čchi 906

Stáza krve 907

Pokles slezinové čchi 907

Prázdnota ledvinového jangu 908

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 908

34. KAPITOLA**INTERSTICIÁLNÍ CYSTITIDA (ZÁNĚTLIVÉ ONEMOCNĚNÍ STĚNY MOČOVÉHO MĚCHÝŘE) 911**

INTERSTICIÁLNÍ CYSTITIDA V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 913

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 913

Prázdnota slezinové čchi a ledvinového jangu s jinovým ohněm 914

Prázdnota slezinové čchi a ledvinového jangu s vlhkostí 914

Prázdnota slezinové čchi a ledvinového jangu se stagnací čchi 915

Prázdnota slezinové čchi a ledvinového jangu se stázou krve 916

Prázdnota ledvinové jin s prázdnotou horkostí 917

PROGNÓZA A PREVENCE 917

35. KAPITOLA**NEZHOUNNÉ ZVĚTŠENÍ PROSTATY 919**

PROSTATATA A JEJÍ NEZHOUNNÉ ZVĚTŠENÍ V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 919

PROSTATATA V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 920

PATOLOGIE NEZHOUNNÉHO ZVĚTŠENÍ PROSTATY V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 923

Prázdnota ledvin, sleziny a plic 923

Vlhkost a hlen 924

Stáza esence (jing) 924

Stáza krve 925

STRATEGIE LÉČBY 925

Strategie při používání léčivých směsí 925

Akupunktura 926

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 927

Stáza krve 927

Hlenová vlhkost 928

Prázdnota ledvinového a slezinového jangu 929

Prázdnota jaterní a ledvinové jin 930

Stáza esence (jing) 930

Stagnace jaterní čchi s hlenovou vlhkostí 931

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 932

ZÁPADNÍ MEDICÍNA 935

36. KAPITOLA**ZÁNĚT PROSTATY A BOLEST V OBLASTI PROSTATY 939**

CHRONICKÝ ZÁNĚT PROSTATY V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 939

CHRONICKÝ ZÁNĚT PROSTATY V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 941

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 943
Vlhká horkost v dolním zářiči 944
Vlhká horkost s jedovatou horkostí v dolním zářiči 945
 Stagnace čchi, stáza krve, stáza esence, stáza v krevních spojnicích 945
 Prázdnota ledvinové čchi s vlhkostí 946
 Prázdnota ledvinového jangu a krve jater 948
 Prázdnota ledvinové jin 948
Vlhká horkost a kalnost v dolním zářiči, nedostatečnost esence ledvin 949
 Prázdnota srdce a ledvin 949
-

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 950

KLINICKÉ STUDIE 954

- Akupunktura 954
 Léčivé směsi 955
-

37. KAPITOLA
OTOK (ZÁNĚT LEDVIN) 957

PŘÍČINNÉ FAKTORY 958

- Vnější vítr 958
 Vnější vlhkost 958
 Nepravidelná strava 958
 Přeprocování a přílišná sexuální aktivita 958
Jedovatá horkost z boláků nebo karbunklů 958
-

PATOLOGIE 959

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 962

JANGOVÝ OTOK 963

- Větrná voda napadající vrstvu ochranné čchi* 963
Jedovatá horkost 964
Vlhkost 965
Vlhká horkost 966
-

JINOVÝ OTOK 968

- Prázdnota slezinového jangu 968
 Prázdnota srdečního jangu 969
 Prázdnota ledvinového jangu 970
-

ČCHIOVÝ OTOK 972

- Stagnace čchi 972
-

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 972

PROGNÓZA 973

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 973

---

1. DODATEK KE KAPITOLE
AKUTNÍ ZÁNĚT LEDVIN 973

PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 974

- Infekce 974
 Vnější vlhkost 974
-

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 974

- Napadení vnějším větrem 974
 Napadení vnějším větrnou vodou 974
-

- Vlhkost* 975
Jedovatá horkost 975
-

2. DODATEK KE KAPITOLE CHRONICKÝ ZÁNĚT LEDVIN 976

- IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 978
 Prázdnota slezinového a ledvinového jangu 978
 Prázdnota slezinového a ledvinového jangu, rozlévající se voda 979
 Prázdnota slezinového a ledvinového jangu, jin stoupající protichůdně směrem vzhůru 981
 Prázdnota sleziny a ledvin, únik esence 981
 Prázdnota ledvinového a srdečního jangu, stagnace čchi a krve 982
-

PREVENCE 983

- Strava 983
 Odpočinek 983
-

38. KAPITOLA
SYNDROM BOLESTIVÉHO ZAHRAZENÍ (REVMATOIDNÍ ARTRITIDA) 985

- Dráhy 987
-

BODY 988

PROSTOR MEZI KŮŽÍ A SVALY (COULI) 989

PŘÍČINNÉ FAKTORY 989

- Vnější patogenní činitele 989
 Přílišná tělesná námaha 990
 Přeprocování 990
 Porod 990
 Poranění 990
 Emocionální stres 990
-

PATOLOGIE 990

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ 992

- Syndrom bolestivého zahrazení z větru (neboli syndrom pohyblivého zahrazení) 992
 Syndrom bolestivého zahrazení z vlhkosti (neboli syndrom lepkavého zahrazení) 992
 Syndrom bolestivého zahrazení z chladu (neboli syndrom bolestivého zahrazení) 992
 Horký syndrom bolestivého zahrazení 992
 Kostní syndrom bolestivého zahrazení 993
-

PRINCIPY LÉČBY 994

AKUPUNKTURNÍ LÉČBA 996

- Vzdálené body 996
 Blízké body 998
 Sousední body 999
 Body podle syndromů 1000
-

LÉČIVÉ SMĚSI 1003

- Syndrom bolestivého zahrazení z větru 1005
 Syndrom bolestivého zahrazení z chladu 1006
 Syndrom bolestivého zahrazení z vlhkosti 1007
 Horký syndrom bolestivého zahrazení 1008
 Chronický syndrom bolestivého zahrazení 1010
 Šlachově-kostní syndrom bolestivého zahrazení 1012

LÉČBA KONKRÉTNÍCH ČÁSTÍ TĚLA 1015

- Šije a horní oblast ramen 1016
- Ramenní kloub 1018
- Kazuistika 1021
- Loket 1022
- Zápěstí 1023
- Prsty rukou 1024
- Kyčel 1026
- Koleno 1027
- Kotník 1029
- Prsty nohou 1030

PROGNÓZA A PREVENCE 1030

- Tělesný pohyb 1030
- Strava 1031
- Akupunktura 1032

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1032**KLINICKÉ STUDIE 1039**

- Akupunktura 1039
- Léčivé směsi 1042

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 1043

- Osteoartritida 1043
- Revmatoidní artritida 1043
- Systémový lupus erythematoses 1044
- Psoriatická artritida 1044
- Fibrozitida (degenerativní bolestivé
zmnožení vazivové tkáně) 1045
- Bursitida (zánět tíhového váčku) 1045
- Zánět šlach 1045
- Reiterův syndrom 1046
- Ulcerózní kolitida 1047
- Ankylozující spondylitida 1047

DODATEK KE KAPITOLE**REVMATOIDNÍ ARTRITIDA 1047****PŘÍČINNÉ FAKTORY 1048**

- Napadení vnějšími patogenními činiteli 1048
- Prázdnota *ledvin*, prázdnota původní čchi (*yuanqi*) 1049
- Skrytá horkost 1049
- Očkování 1049
- Nepravidelná strava 1049

PATOLOGIE A PRINCIPY LÉČBY 1049

- Patologie 1049
- Principy léčby 1050

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1052

- Akutní *vlhká horkost* 1052
- Chronická *vlhká horkost* 1052
- Větrně chladná vlhkost* 1054
- Větrně vlhká horkost* 1055
- Chlad kombinovaný s horkostí* 1055
- Hlen a stáza krve* 1056
- Chladná vlhkost* 1057
- Větrná vlhkost* 1057
- Prázdnota *jaterní a ledvinové jin* 1058

KLINICKÉ STUDIE 1059

- Akupunktura 1059
- Léčivé směsi 1060

39. KAPITOLA**BOLEST SPODNÍ ČÁSTI ZAD A ISCHIAS 1063****PŘÍČINNÉ FAKTORY 1066**

- Nadměrná tělesná námaha 1066
- Přílišná sexuální aktivita 1066
- Těhotenství a porod 1066
- Napadení vnějším *chladem a vlhkostí* 1066
- Přepracování 1066
- Nedostatek tělesného pohybu 1067

PATOLOGIE 1067

- Zadržování *chladné vlhkosti* 1067
- Stagnace čchi a *krve* 1067
- Prázdnota *ledvin* 1067
- Stagnace *jaterní čchi* 1068

DIAGNOSTIKA 1068

- Pozorování 1068
- Dotazování 1068
- Vyšetření pohmatem 1069
- Pulz 1069

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČIVÉ SMĚSI 1071

- Napadení *chladem a vlhkostí* 1071
- Stagnace čchi a *krve* 1072
- Prázdnota *ledvin* 1073
- Stagnace *jaterní čchi* 1074

AKUPUNKURNÍ LÉČBA BOLESTI SPODNÍ ČÁSTI ZAD 1075

- Akutní stavy 1075
- Chronické stavy 1078

LÉČBA ISCHIASU 1081

- Akupunktura 1081
- Léčivé směsi 1082
- Chladná vlhkost* napadající dráhy zad 1082
- Vlhká horkost* napadající dráhy zad 1083
- Stagnace čchi a *krve* 1083
- Prázdnota *ledvin* 1084

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 1084**PROGNÓZA A PREVENCE 1085****MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1086****KLINICKÉ STUDIE 1086**

- Akupunktura 1086

ROZLIŠOVÁNÍ Z HLEDISKA ZÁPADNÍ MEDICÍNY 1094

- Chronické přetížení vaziva v dolní oblasti beder 1094
- Spondylóza 1094
- Osteoartritida páteře 1095
- Výhřez bederní ploténky 1095

40. KAPITOLA**FIBROMYALGIE 1099****FIBROMYALGIE V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 1100**

- Klinické projevy 1100
- Diagnostika fibromyalgie 1101
- Příčiny fibromyalgie 1102

Léčba fibromyalgie 1103
Práce Janet Travellové týkající se spoušťových bodů 1103

FIBROMYALGIE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1105

Prostor mezi kůží a svaly (*couli*) 1105
Spojnice (dráhy *luo*) 1107
Šlachosvalové dráhy 1110

PŘÍČINNÉ FAKTORY FIBROMYALGIE
V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1112

Napadení vnějšími patogenními činiteli 1113
Emocionální stres 1113
Nepravidelná strava 1113
Nadměrná tělesná námaha 1113

PATOLOGIE FIBROMYALGIE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1114

STAVY PLNOSTI 1114

Vlhkost 1114
Stagnace čchi 1114
Stáza krve 1114

STAVY PRÁZDNOTY 1114

Prázdnota *slezinové čchi* nebo *slezinového jangu* 1114
Prázdnota *slezinového a ledvinového jangu* 1114
Prázdnota *krve jater* 1114
Prázdnota *jaterní a ledvinové jin* 1115

PRINCIPY A STRATEGIE LÉČBY 1115

Přeměna *vlhkosti* 1115
Rozpohybování čchi a odstranění stagnace 1116
Oživení *krve* a odstranění stázy 1116
Doplnění čchi a *krve* 1117
Uklidnění mysli 1118

AKUPUNKTURA PŘI LÉČBĚ FIBROMYALGIE 1118

Blízké body 1118
Sousední body 1119
Vzdálené body 1120
Podkladový stav 1121

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1122

Plná *vlhkost* 1122
Vlhkost s podkladovou prázdnotou *slezinové čchi* 1123
Vlhkost, stagnace čchi, prázdnota *slezinové čchi* 1123
Vlhkost s prázdnotou *krve jater* 1124
Vlhkost s prázdnotou *jaterní a ledvinové jin* 1125
Stagnace čchi, stáza *krve s vlhkostí* 1125

AKUPUNKTURNÍ LÉČBA FIBROMYALGIE
PODLE OBLASTÍ 1126

Horní část zad 1126
Šíje 1127
Střední část zad 1127
Spodní část zad 1128
Paže 1128
Dolní končetiny 1129

KLINICKÉ STUDIE 1130

Akupunktura 1130

POROVNÁNÍ SYNDROMU MYOFASCIÁLNÍ
BOLESTI, FIBROMYALGIE A POSTVIROVÉHO
ÚNAVOVÉHO SYNDROMU 1130

41. KAPITOLA

CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM 1133

CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM
V ZÁPADNÍ MEDICÍNĚ 1134

CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM
V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1139

Zbytkový patogenní činitel 1139
Skrytá horkost 1142
Syndrom *šaojangu* 1145
Jinový oheň 1146
Stavy prázdnoty 1149

PŘÍČINNÉ FAKTORY 1151

Přepracování 1151
Nepravidelná strava 1151
Přílišná sexuální aktivita (u mužů) 1151
Emocionální stres 1151
Nadměrná tělesná námaha a sport 1151
Antibiotika (v případě zbytkového
patogenního činitele) 1151
Očkování (v případě *skryté horkosti*) 1152

PATOLOGIE A PRINCIPY LÉČBY 1152

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1154

STAVY PLNOSTI 1154

Vlhkost ve svalech 1154
Horkost přikrčená v nitru 1161
Syndrom *šaojangu* 1162
Jinový oheň 1165

STAVY PRÁZDNOTY 1166

Prázdnota *plicní a slezinové čchi* 1166
Prázdnota *slezinového a ledvinového jangu* 1168
Prázdnota *krve jater* 1169
Prázdnota *jin* 1169

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1172

STATISTICKÉ ÚDAJE O PACIENTECH 1173

42. KAPITOLA

PARKINSONOVA NEMOC 1175

PŘÍČINNÉ FAKTORY 1176

Přepracování a přílišná sexuální aktivita 1176
Strava 1176
Emocionální stres 1176

PATOLOGIE 1176

AKUPUNKTURA PŘI LÉČBĚ PARKINSONOVY
NEMOCI 1177

Tělová akupunktura 1177
Skalповá akupunktura 1178

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1178

Prázdnota *krve jater* rodící vítr 1178
Vzestup *jaterního jangu* rodící vítr 1180
Oheň jater rodící vítr 1182
Hlenová horkost rodící vítr 1182
Stagnace čchi a *krve*, stáza ve spojnicích *krve* 1184
Prázdnota *jaterní a ledvinové jin* 1184

PROGNÓZA A PREVENCE 1185

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1186

KLINICKÉ STUDIE 1190

Akupunktura 1190

Léčivé směsi 1191

POZNÁMKY 1193

43. KAPITOLA

MRTVICE 1195

PŘÍČINNÉ FAKTORY 1196

Přepracování a emocionální stres 1196

Nepravidelná strava a nadměrná tělesná námaha 1196

Přílišná sexuální aktivita a nedostatečný odpočinek 1196

Nadměrná tělesná námaha a nedostatek odpočinku 1197

PATOLOGIE 1197

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ 1198

ZACHVÁCENÍ VNITŘNÍCH ORGÁNŮ
(ZÁVAŽNÝ TYP) 1199

Napjatý (neboli uzavřený) typ 1199

Ochablý (neboli otevřený) typ 1200

Následky zachvácení vnitřních orgánů 1200

ZACHVÁCENÍ SAMOTNÝCH DRAH (MÍRNÝ TYP) 1201

Zachvácení hlavních drah 1201

Zachvácení pouze spojnic (drah *luo*) 1201

LÉČBA 1201

Zachvácení vnitřních orgánů 1201

Napjatý typ 1202

Ochablý typ 1202

ZACHVÁCENÍ SAMOTNÝCH DRAH 1203

Ochrnutí celé poloviny těla 1203

Neschopnost mluvit (nebo nezřetelná mluva) 1205

Vysoký krevní tlak 1206

Ochrnutí obličeje 1206

Vůlí neovladatelný únik stolice a moči 1209

Motání hlavy 1209

Ztuhlost a stažení svalů 1210

SYNDROMY V NÁSLEDNÉM STADIU 1211

Větrný hlen 1211

Hlenová vlhkost 1211

Stagnace čchi a krve 1212

Prázdnota jin s prázdnou horkostí 1212

DALŠÍ METODY LÉČBY 1213

Elektroakupunktura 1213

Skalpová akupunktura 1213

Terapie injekcemi do bodů 1214

Fyzioterapie 1214

PROGNÓZA, ČETNOST LÉČBY A PREVENCE 1214

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1215

44. KAPITOLA

SYNDROM OCHABLOSTI 1223

PŘÍČINNÉ FAKTORY 1223

Větrná horkost z teplé nemoci 1224

Vnější vlhkost 1224

Nepravidelná strava 1224

Přílišná sexuální aktivita a přepracování 1224

Poranění 1224

Šok 1224

PATOLOGIE 1225

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1226

Horkost v plicích poškozující jinové tekutiny 1228

Napadení vlhkou horkostí 1229

Napadení chladnou vlhkostí 1230

Prázdnota žaludku a sleziny 1230

Kolaps sleziny a srdce 1231

Prázdnota jaterní a ledvinové jin 1232

Stáza krve v dráhách 1233

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1234

PROGNÓZA A ROZLIŠOVÁNÍ

PODLE ZÁPADNÍ MEDICÍNY 1237

Dětská obrna 1237

Myastenia gravis 1237

Onemocnění motorických neuronů 1237

Roztroušená skleróza 1237

Svalová dystrofie 1237

45. KAPITOLA

ROZTROUŠENÁ SKLERÓZA 1239

PŘÍČINNÉ FAKTORY 1241

Napadení vnější vlhkostí 1241

Nepravidelná strava 1241

Přílišná sexuální aktivita 1241

Šok 1241

PATOLOGIE 1242

AKUPUNKURNÍ LÉČBA 1243

Manipulace s jehlami 1243

Blízké body 1243

Body řídicí dráhy (*dumai*) 1244

Další mimořádné dráhy 1244

Skalpová akupunktura 1245

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1245

Vlhkost v dráhách 1245

Hlenová vlhkost s prázdnou sleziny 1246

Prázdnota žaludku a sleziny 1248

Prázdnota jater a ledvin 1249

Prázdnota jaterní a ledvinové jin s větrem jater 1250

Stáza krve 1251

PROGNÓZA 1251

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1251

46. KAPITOLA**KRVÁCENÍ 1255****PŘÍČINNÉ FAKTORY 1256**

- Vnější patogenní činitele 1256
- Nepravidelná strava 1256
- Emocionální vypětí 1256
- Přeprocování 1256
- Chronické onemocnění a porod 1256
- Následky po onemocnění z horkosti 1256

PATOLOGIE 1257

- Prázdnota čchi 1257
- Horkost krve 1257
- Prázdnota horkost krve 1258
- Stáza krve 1258

PRINCIPY LÉČBY 1259

- Harmonizace krve 1259
- Léčba základní příčiny krvácení 1261
- Sevření 1262
- Léčba čchi 1262

VYKAŠLÁVÁNÍ KRVE 1264

- Větrně suchá horkost 1264
- Oheň jater napadající plíce 1265
- Prázdnota plicní jin s prázdnotou horkostí 1266
- Slezinová a plicní čchi ve stavu prázdnoty, nezadržující krev 1266

KREV VE STOLICI 1268

- Vlhká horkost v tenkém a tlustém střevě 1268
- Stagnace čchi a krve 1269
- Prázdnota žaludku a sleziny 1269

KREV V MOČI 1271

- Horkost močového měchýře 1271
- Prázdnota ledvinové jin s prázdnotou horkostí 1272
- Slezina ve stavu prázdnoty, nekontrolující krev 1273
- Nepevná ledvinová čchi 1274
- Stagnace čchi a krve 1275

PODKOŽNÍ KRVÁCENÍ 1275

- Horkost krve 1275
- Prázdnota jin s prázdnotou horkostí 1276
- Čchi ve stavu prázdnoty, nezadržující krev 1277

KRVÁČEJÍCÍ DÁSNĚ 1277

- Horkost žaludku 1277
- Prázdnota žaludeční jin s prázdnotou horkostí 1278
- Prázdnota žaludku a sleziny 1279

PROGNÓZA A PREVENCE 1279**MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1280****47. KAPITOLA****EREKTILNÍ DYSFUNKCE 1283****EREKTILNÍ DYSFUNKCE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1285**

- Mužské pohlavní orgány v čínské medicíně 1285
- Osnovný šlachosval, ústřední dráha a penis 1286
- Ústřední dráha a mužské pohlavní orgány 1288
- Dráhy ovlivňující mužské pohlavní orgány 1290
- Faktory ovlivňující erekci 1290

PŘÍČINNÉ FAKTORY EREKTILNÍ DYSFUNKCE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1292

- Vysoký věk 1292
- Přílišná sexuální aktivita 1292
- Nepravidelná strava 1292
- Emocionální stres 1292
- Přílišná tělesná aktivita 1292
- Přeprocování 1292

PATOLOGIE EREKTILNÍ DYSFUNKCE V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 1293

- Stavy plnosti a prázdnoty při impotenci 1293
- Patogenní činitele – vlhkost, stáza krve, stáza esence, hlen 1294

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1295

- Prázdnota ledvinového jangu 1295
- Prázdnota ledvinové jin 1297
- Prázdnota krve jater 1297
- Prázdnota krve srdce 1298
- Prázdnota srdeční a žlučnickové čchi 1298
- Nekomunikující srdce a ledviny (prázdnota srdeční a ledvinové čchi) 1299
- Nekomunikující srdce a ledviny (prázdnota srdeční a ledvinové jin) 1300
- Stagnace jaterní čchi 1301
- Vlhká horkost v dolním zářiči 1301
- Vlhká horkost v dráze jater 1302
- Stáza esence (jing) a hlen 1303

MODERNÍ ČÍNSKÁ LITERATURA 1304**KLINICKÉ STUDIE 1308**

- Akupunktura 1308
- Léčivé směsi 1308

48. KAPITOLA**BĚŽNÉ NACHLAZENÍ A CHŘIPKA 1311****ÚVOD 1311**

- Pojetí větru v čínské medicíně 1311
- Pojetí teplé nemoci (wenbing) 1313

PŘÍČINNÉ FAKTORY A PATOLOGIE 1314

- Šestice drah 1315
- Čtyři vrstvy 1315

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ A LÉČBA 1318**VRSTVA OCHRANNÉ ČCHI 1319**

- Větrný chlad, převaha chladu 1319
- Větrný chlad, převaha větru 1321
- Větrná horkost 1322
- Větrně vlhká horkost 1325
- Větrně suchá horkost 1326

VRSTVA ČCHI 1327

- Horkost plic 1327
- Hlenová horkost plic 1327
- Horkost žaludku 1329
- Suchá horkost žaludku a tenkého a tlustého střeva 1329
- Horkost žlučníku 1330
- Syndrom šaojangu 1331
- Vlhká horkost žaludku a sleziny 1331

PROGNÓZA A PREVENCE	1333
---------------------	------

DODATEK 1 IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA ŠESTICE DRAH	1335
---	------

DODATEK 2 IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA ČTYŘ VRSTEV	1339
--	------

DODATEK 3 IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA TŘÍ ZÁŘIČŮ	1343
---	------

DODATEK 4 PŘEDPISY	1345
-----------------------	------

DODATEK 5 AKUPUNKURNÍ BODY NA DUŠEVNĚ- EMOCIONÁLNÍ PROBLÉMY	1431
---	------

DODATEK 6 DOPORUČENÉ NÁHRADNÍ SLOŽKY ČÍNSKÝCH LÉČIVÝCH SMĚSÍ	1439
--	------

SLOVNÍČEK ČÍNSKÝCH POJMŮ Z ČEŠTINY DO PINYINU	1443
--	------

SLOVNÍČEK ČÍNSKÝCH POJMŮ Z PINYINU DO ČEŠTINY	1451
--	------

LITERATURA	1459
------------	------

CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED ČÍNSKÝCH DYNASTIÍ	1463
--	------

REJSTŘÍK	1465
----------	------